

ทบทวนตนเองยกระดับจิตใจ
มาตรฐานแห่งตนทางออกจากภาวะเซียร์-ต่อต้าน

ผศ.ชมพู่ โกศลรัมย์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

การปะทะกันระหว่างฝ่ายเซียร์และต่อต้านผู้นำประเทศเราก่อนนี้ขยายวงกว้างสู่ระดับการระบาดของอารมณ์ (Emotional Contagion) “เถื่อนกลางเมือง” ตามที่สื่อนิยามไว้ดูไม่เกินความจริงหรือราวกับว่าเรากำลังอยู่ในยุคมิคสัญญี (มองเพื่อนมนุษย์เหมือนผักปลา) จากปรากฏการณ์เคลื่อนไหวตื่นตัวทางการเมืองของมวลชน ออกมาร่วมขบวนการขับไล่และสนับสนุนพ.ต.ท.ทักษิณอยู่ขณะนี้ ประเด็นอยู่ที่คนเหล่านี้เป็นประชาชนที่ออกมาแสดงสิทธิที่พึงมีของตนตามตามแนวทางการเมืองภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ หรือว่าประชาชนถูกชนชั้นกลางและชนชั้นสูง ใช้เป็นแนวร่วมเพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมืองบางประการ **อะไรทำให้ฝ่ายตนมีความชอบธรรมที่จะมีอำนาจทางการเมือง รวมทั้งอะไรที่ทำให้ฝ่ายตรงข้ามไม่มีความชอบธรรม** เป็นประเด็นที่ใช้เคลื่อนไหวผ่านแนวร่วมแห่งมวลชนเพื่อแย้งชิงเพื่อเพิ่มจำนวนอันเป็นตัวแปรชัยชนะในระบบเลือกตั้งแล้วนำไปสู่การอ้างความชอบธรรมอย่างหลีกเลื่องไม่ได้

การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ตกผลึกจนกลายเป็นความขัดแย้งอยู่นี้ **ความชอบธรรม** มักถูกกล่าวอ้างจากฝ่ายเซียร์และต่อต้าน หากไม่ระมัดระวัง อาจตกเป็นเครื่องมือของการต่อสู้เพื่ออำนาจและผลประโยชน์ผ่านวาทกรรม ความชอบธรรมทางการเมือง และพึงระมัดระวังอย่างตั้งสติว่ากระบวนการเคลื่อนไหวเชิงต่อสู้เช่นนี้ยอมมีผู้ได้-เสีย อำนาจและผลประโยชน์เป็นของใครเป็นของกลุ่มคนหรือของประเทศชาติ

จากการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมมวลชนที่นับวันขมวดปมความขัดแย้งรุนแรงขึ้นจากเรื่องส่วนบุคคลแล้วโยงโยไปเป็นถึงเครือข่ายบริวาร โดยมีเป้าหมายหลักคืออำนาจเป็นเดิมพันสูง หากจะกล่าวว่าเป็นลักษณะซีหลังเล็องไม่ต่างมากนัก การลงจากหลังเสือมันเป็นอันตรายอันตรายจากวงจรอาชญากรรมที่ตามมา และการหลุดลอยจากผลประโยชน์ที่จะพึงมีพึงได้ ซึ่งเป็นความเหมือนและความต่างของฝ่ายเซียร์และด้านที่กำลังเป็นอยู่ผ่านการจุดกระแสความคิดมาแรมเดือน หากปล่อยให้กระบวนการเคลื่อนไหว ขับเคลื่อนด้วยพลังความไม่พอใจและความอยาก(โลภะโทสะ) สังคมไทยจะตีบตันเป็นความตีบตันในกรอบความคิดแบบเดิมที่ถูกเติมเชื้อด้วยความรู้สึก-ชิงชัง ผู้เขียนไม่อาจทำนายเหตุการณ์บ้านเมือง ว่าอะไรจะเกิดขึ้นหากความต้องการของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับการสนองตอบ ทางออกแห่ง

ความตึบตันนั้นควรเริ่มจากการตั้งตนอยู่เหนืออารมณ์(ผู้ดู ไม่ใช่เจียร์-ต่อต้านและผู้ถูกกระทำ) แล้วทบทวนสาเหตุต้นตอของปัญหาแบบไม่อิงคนเป็นที่ตั้ง แต่ให้อึดภาพลักษณ์ประโยชน์สุขของประเทศชาติเป็นเป้าหมายการกระทำ (สมุทัย) เมื่อเห็นว่าสิ่งที่ตนทำนั้นไม่ดีพอควรหันไปสร้างมาตรฐานแห่งตนให้สูง ตามกรณีศึกษาจากนิทานเซนมีอยู่ว่า อาจารย์ได้ทดสอบความฉลาดทางอารมณ์(สัมมาทิฎฐิ=EQ) ของศิษย์ทั้งสองคนก่อนเลือกเป็นผู้นำ โดยหยิบไม้สั้นไม้ยาวมาสองอันแล้วถามว่า มีวิธีเลือกปฏิบัติอย่างไรกับไม้สั้นที่มีอยู่เดิมให้กลายเป็นไม้ยาวกว่า ศิษย์คนที่หนึ่งเสนอความคิดว่า ไม่ยากทำได้โดยตัดทอนไม้ที่ยาวกว่าลง ส่วนคนที่สองตอบว่า ไม่ควรตัดทอนไม้ยาวกว่าหรือแค่ควรสร้างหรือต่อไม้สั้นที่มีอยู่เดิมนั้นแหละให้ยาวขึ้นเรื่อยๆแล้วจะยาวกว่าเอง(สร้างมาตรฐานแห่งตน)

แนวคิดที่ว่าด้วยการสร้าง(พัฒนา)ตนเป็นมรรควิธีการสร้างคุณค่าโดยการประเมินตน หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือสร้างภูมิธรรมแห่งตนให้สูงขึ้น เมื่อมาตรฐานแห่งตนสูงขึ้นย่อมสะท้อนมาตรฐานที่ต่ำกว่า เมื่อถึงตรงนี้ การกระทำ การตรวจสอบ การแข่งขัน รวมทั้งการเสนอคุณความดีแห่งตนโดยเริ่มจากตนเองจะเกิดมีในทุกฝ่าย (อัตตนา โจทยัตตนาถ) โดยไม่ต้องไปกล่าวร้ายทำลายความน่าเชื่อถือหรือกำจัดฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับตน เถกเช่นการไปตัดปลายยอดไม้ที่ยาวกว่า ในขณะที่เดียวกันถ้าหากการกล่าวร้ายช่วยด้วยวิธีการต่างๆยังมีอยู่ที่ไม่ควรตอบโต้ในลักษณะต่อยอดความรุนแรง หากมองในทางกลับกันถือเสียว่าฝ่ายเจียร์-ด้านเป็นบททดสอบอารมณ์(EQ) ไม่ควรมัวเมาจนขาดสติไม่รู้เท่าทันใน ลภ ยศ สุข ทุกข์ สรรเสริญ นิินทา เป็นกระแสสัมผัสจรมิขินมิลง ตนในฐานะเป็นได้ทั้งผู้สร้างปัญหาและคุณค่า หากเลือกตัดไม้ยาว(เพ่งโทษผู้อื่น) มาตรฐานแห่งตนไม่พัฒนาแล้วยังเป็นการสร้างปัญหาอีกด้วย ในขณะที่เดียวกันหากยอมรับอย่างเป็นทางการว่ามาตรฐานของตนไม่ดีพอ แล้วใช้ความอดทนหันไปสร้างมาตรฐานแห่งตน พรรคตน วันหนึ่งมาตรฐานแห่งตนจะสูงขึ้น ในแง่ที่เป็นประโยชน์ในวงกว้างพรรคการเมืองต่างๆเมื่อเห็นว่าพรรคไทยรักไทยดำเนินนโยบายผิดพลาดทำให้ประเทศไทยเสียหาย(ตามที่เป็นข่าว) ก็ควรถือว่าเป็นบทเรียนแล้วหันไปสร้างมาตรฐานแห่งตนแก้ไขส่วนที่ขาด ส่วนที่ไม่ตรงความต้องการที่แท้จริงของมหาชนทุกภาคส่วนด้วยเจตนาบริสุทธิ์โดยจับประเด็นความต้องการของประชาชนอันไหนต้องมาก่อน อันไหนควรมาทีหลัง อันไหนยังไม่ได้รับการแก้ไข และอันควรสานต่อ เมื่อเป็นเช่นนี้จากรายงานของดุสิตโพลล์ที่ว่า คนส่วนมากให้ความสำคัญที่หัวหน้าพรรคมากกว่าตัวพรรค(หมายถึงไทยรักไทย) ส่วนพรรคประชาธิปไตยประชาชนยังให้ความสำคัญในความเป็นพรรคมากตัวหัวหน้าพรรค เป็นดังภาพสะท้อนตัวตนจากกระจกเงา(Looking Glass) จะเป็นประโยชน์ในแง่กระตุ้นการยกมาตรฐานแห่งตน เป็นมิติใหม่ทางการเมืองที่ทุกฝ่ายพึงประสงค์